

R. K. U N I V E R S I T E I T

Uitgeverij
Uitgeverij

1962

EXM. - 7 feb. 1962 95

aan de Koningin

NIJMEGEN, 3 februari 1962
Tel. 25141*
Oranjesingel 72

Majesteit,

In aansluiting op het schrijven van 6 januari jl, dat ik mij veroorloofde tot Uwe Majesteit te richten, zij het mij veroorloofd ten tweede male mij tot U te wenden in de quaestie van Nieuw-Guinea.

Gedurende de maand januari heb ik voortdurend gesprekken gevoerd met leden van de Indonesische ambassade in Bonn. Deze gesprekken betreffen de vraag, hoe men kon komen tot een conferentie. Naar ik op 6 januari reeds schreef, vertrouwde de Indonesische Regering niet de reële bereidheid van de Nederlandse Regering om tot een overeenkomst met Indonesië te komen. In nauw contact met enige leden van de Staten-Generaal heb ik getracht hen zoveel mogelijk gerust te stellen. Pater Van Hees is in gelijke richting werkzaam geweest. Hiervan was het gevolg, dat vanuit Djakarta twee hoog geplaatste regeringsgevolmachtigden naar Duitsland kwamen om een definitieve conclusie voor Indonesië mogelijk te maken. Deze heren hebben met enige Nederlanders besprekingen gevoerd en de Minister-President is - naar ik aanneem - nauwkeurig van de conclusies op de hoogte gebracht. Ook ik heb een uitvoerige bespreking gehad en de resultaten heb ik neergelegd in een verslag, dat ik onder meer toezond aan den Minister-President en dat ik hieronder letterlijk moge insereren.

"Bij gelegenheid van een onderhoud dat ik met enige Indonesische vertegenwoordigers op 31 januari had, hebben zij mij medegedeeld, dat uit een diezelfde dag gehouden gesprek met een niet genoemd Nederlands politicus de navolgende voorstellen waren voortgevloeid, welke die Nederlandse politicus aan de Minister-President zou overbrengen. Ik mag aannemen, dat zulks inmiddels is gebeurd.

1. Indonesië kan niet een conferentie aanvaarden, zolang niet de bereidheid van de Nederlandse Regering tot bestuursoverdracht over West-Nieuw-Guinea vastligt. Indonesië verlangt naar een weg, om het de Nederlandse Regering naar eer en geweten mogelijk te maken deze bereid-

R. K. U N I V E R S I T E I T

teit der
geleerdheid

III

NIJMEGEN,

~~Stadhoudersweg 12~~
Tel. 25141*

Oranjesingel 72

Voorwaarde tot dit alles is dat aan Indonesië van meet af aan - zij het met een soepele overgangsregeling - het bestuur wordt overgedragen. Gesuggereerd werd, dat vermoedelijk geen bezwaar zou bestaan om de juridische soevereiniteit zevende te laten, totdat zij definitief bepaald zou worden door de uitslag van het plebisciet.

5. Indonesië stelt zich als doel van de vertrouwelijke voorbespreking het navolgende voor. Nederland zou bereid kunnen worden gevonden tot een verklaring waarin Nederland de bestuursoverdracht als basis van de conferentie aanvaardt, indien Indonesië zich gelijktijdig bereid verklaart tot het overnemen van de Nederlandse verplichtingen, zoals nader gepreciseerd sub 4. Men zou dan als resultaat van de vertrouwelijke voorbespreking krijgen twee onderling afhankelijke gelijktijdige verklaringen: a) Nederland verklaart zich, gezien de Indonesische verklaring, bereid tot bestuursoverdracht. b) Indonesië verklaart zich, gezien de Nederlandse verklaring, bereid in de zin als onder 4 omschreven de Nederlandse verplichtingen tegenover de Papoea's over te nemen.

6. Hierna zou de conferentie onder aanwezigheid van een derde kunnen beginnen. Tegen internationale garanties heeft Indonesië geen bezwaar. Suggesties in het belang van de Papoea's kunnen verzekerd zijn van een open ontvangst bij Indonesië.

7. Mocht de thans gedane stap op niets uitlopen, dan kunnen van Indonesië geen verdere stappen tot overleg worden verwacht. De thans gedane stap is het resultaat van verwachtingen, dat de politieke houding in Nederland, blijkens de regeringsverklaring van 2 januari, zich wijzigde. In dit opzicht was men echter sedertdien enigszins teleurgesteld. Men had weer een verstarring van de Nederlandse houding geconstateerd.

8. De betrokken Indonesische heren moeten in de week van 5 tot 10 februari naar Djakarta terugkeren en rekenen op een antwoord in de komende week."

Het zij mij veroorloofd ten slotte op te merken, dat bij mislukking van deze poging een zeer somber beeld oprijst. Na gewelddaden zouden wij ongetwijfeld moeten zwichten onder internationale druk. Zo zou de kans

op een zekere herleving van de banden tussen Nederland en Indonesië zo al niet verdwijnen dan toch zeer veel geringer worden. Deze kans echter is voor de toekomst van ons land van zeer grote betekenis; de banden op geestelijk gebied (vooral de Kerken), op het gebied van wetenschap en onderwijs, op het terrein van de economische belangen van beide landen, en op het terrein van zo talloze menselijke betrekkingen zouden voor de hele internationale situatie van grote betekenis kunnen worden; ons land kan zo een rol bewaren voor de toekomst in Zuid Oost Azië, een rol, welke een honderden jaren oude traditie op eervolle wijze zou handhaven in de moderne wereld.

Met schrik heb ik waargenomen, hoezeer enige bewindslieden van mening zijn, dat zonder kabinetscrisis een andere koers dan die welke zij thans trachten in stand te houden niet mogelijk zou zijn, maar dat het anderszids niet op hun weg kan liggen om uit eigen beweging de portefeuilles ter beschikking te stellen.

Mocht deze laatste poging onverhoopt mislukken, dan zie ik mij tot mijn groot leedwezen genoodzaakt mij publiekelijk terug te trekken van elke bespreking met Indonesische autoriteiten. Weliswaar zullen een aantal Indonesische autoriteiten hieruit ongewenste conclusies kunnen trekken, doch als een serie van gewelddadigheden zo nabij komt, moet ik mij op tijd en in het openbaar terugtrekken in het besef, dat ik het uiterste heb gedaan om een ramp te voorkomen, en om het aanzien van Nederland in Azië tot herleving te laten komen.

In het vertrouwen, dat Uwe Majesteit zal willen begrijpen, dat ik mij opnieuw tot Haar wend, is het mij een voorrecht Uwe Majesteit aan te bieden de verzekering van mijn gevoelens van onderdanigheid en van trouw,

Van Uwe Majesteit de dienaar

F. A. A. A.